

VYRIAUSYBĖS ATSTOVO PANEVĖŽIO APSKRITYJE TARNYBA

Valstybės biudžetinė įstaiga, Respublikos g. 62, 35158 Panevėžys
tel. (845) 583 443, el. p. VATpanevezys@lrv.lt, http://vatpanevezys.lrv.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1887 43549

Panevėžio miesto savivaldybės tarybai

Panevėžio miesto savivaldybės merui (kopija)

TEIKIMAS

DĖL 2016 M. GRUODŽIO 29 D. SPRENDIMO NR. 1-425 DALIES PAKEITIMO AR PANAIKINIMO

2017 m. liepos 11 d. Nr. T-8
Panevėžys

Panevėžio miesto savivaldybės taryba 2016 m. gruodžio 29 sprendimu Nr. 1-425 „Dėl Panevėžio miesto savivaldybės dvinarės įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos patvirtinimo“ patvirtino Panevėžio miesto savivaldybės dvinarės įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodiką (toliau – Metodika).

Metodikos 18, 20, 22, 24, 26, 29, 33.13, 33.14 punktai tiek, kiek juose nustatyta, jog į būtinąsias sąnaudas įtraukiamos kitos sąnaudos, nenumatytos sąnaudos ir pelnas prieštarauja Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 „Dėl Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės) 5 ir 6 punktam, kurie nenumato kitų sąnaudų, nenumatytų sąnaudų ir pelno įtraukimo apskaičiuojant (nustatant) būtinąsias sąnaudas.

Taisyklių 5 ir 6 punktai nurodo konkretų, baigtinį sąrašą būtinųjų sąnaudų sandaros, todėl į būtinąsias sąnaudas įtraukiamos kitokios nei numatyta Taisyklėse sąnaudos (kitos sąnaudos, nenumatytos sąnaudos ir pelnas) prieštarauja minėtoms Taisyklių nuostatom.

Taisyklių 9 punktas numato kaip turi būti perskaičiuojamos būtiniosios sąnaudos: „*turi būti atsižvelgiama į komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudų pokyčius per praėjusius kalendorinius metus ir regioniniuose ir (ar) savivaldybių atliekų tvarkymo planuose numatytas įgyvendinti naujas komunalinių atliekų tvarkymo priemones*“. Tačiau Metodikos 65 punktas numato papildomą Taisyklėse nenumatytą būtinųjų sąnaudų perskaičiavimo kriterijų: „*Būtiniosios sąnaudos perskaičiuojamos atsižvelgiant į [...] numatomus kainų (atliekų priėmimo Panevėžio regioniniame sąvartyne įkainiai) ir mokesčių pokyčius*“. Manytina, jog Panevėžio miesto savivaldybės taryba, nustatydamą papildomus kriterijus (numatomus kainų (atliekų priėmimo Panevėžio regioniniame sąvartyne įkainiai) ir mokesčių pokyčius), į kuriuos turi būti atsižvelgiama perskaičiuojant būtinąsias sąnaudas, pažeidė Taisyklių 9 punkto nuostatas.

Metodikos 1 priedo 19.3 punktas, išskiriantis „*kitus neįvardytus objektus*“ prieštarauja Taisyklių 18 punktui – nurodytieji „*kiti neįvardyti objektai*“ nėra apibrėžiami jokiais suprantamais kriterijais (rūšis, paskirtis ar kiti požymiai). Taisyklių 18 punktas nustato, kad nekilnojamojo turto objektas, nenurodytas Nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašė, gali būti priskiriamas atskirai nekilnojamojo turto objektų kategorijai. Tačiau Panevėžio

miesto savivaldybės taryba Metodikos 1 priedo 19.3 punkte suprantamai, tiksliai ir aiškiai šių kitų objektų neįvardijo, tuo pažeisdama ir Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtintą aiškumo principą.

Metodikos 53 punktas nurodo, jog „*Minimalus individualių konteinerių ištuštinimo dažnis negali būti mažesnis nei 70 proc. numatyto bazinio konteinerių ištuštinimo dažnio*“. Toks teisinis reguliavimas pažeidžia Atliekų tvarkymo įstatymo 30² straipsnyje nustatytuosius komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodaros principus – proporcingumo ir „teršėjas moka“.

Atliekų tvarkymo srityje taikomas principas „teršėjas moka“, kuris reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas.

Proporcingumo principas nustato, jog administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus (Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo formuojamoje praktikoje (pvz., 2010-03-29 nutartis adm. b. Nr. A-525-471/2010; 2017-02-20 nutartis adm. b. Nr. eA-394-662/2017) yra suformuotos šių principų aiškinimo taisyklės: „[...] principas „teršėjas moka“ minėtą atlyginimą [rinkliavą] sieja su faktiškai perduotu tvarkyti komunalinių atliekų kiekiu. Todėl tais atvejais, kai yra įmanoma nepatiriant didelių ekonominių sąnaudų nustatyti konkretų atliekų turėtojo perduodamų tvarkyti komunalinių atliekų kiekį, pastarajam tenkanti mokėtina suma turėtų būti apskaičiuota pagal nurodytą atliekų kiekį, priešingu atveju, t. y. mokėtinos vietinės rinkliavos dydį apskaičiuojant pagal galinčių susidaryti atliekų kiekį, kai yra objektyvi galimybė nustatyti konkretų atliekų kiekį, būtų viršijama tai, kas yra būtina principui „teršėjas moka“ įgyvendinti; proporcingumo principas, principo „teršėjas moka“ kontekste, taip pat reikalauja, kad nustatyta vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, nelemtų, kad tam tikri atliekų turėtojai turės padengti išlaidas akivaizdžiai neproporcingas dėl jų nekilnojamojo turto ir jo naudojimo paskirties galinčiam susidaryti atliekų kiekiui. Pastebėtina, jog toks reikalavimas iš esmės atitinka ir Teisingumo Teismo praktiką (pagal analogiją žr., Teisingumo Teismo 2009 m. liepos 16 d. prejudicinį sprendimą byloje Futura Immobiliare srl Hotel Futura ir kt. (C-254/08), 56 p.; 1999 m. balandžio 29 d. prejudicinį sprendimą byloje H. A. Standley ir kt. (C-293/97), 51, 52 p.).

Minėtais principais pagrįstos ir Taisyklių nuostatos bei jose nustatyta rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo tvarka. Taisyklių 22 punkte nustatyta, jog taikoma dvinarė įmoka, susidedanti iš pastoviosios ir kintamosios dedamųjų. Taisyklių 28 punkte nurodyta, jog kintamoji įmokos dedamoji nustatoma tokia, kad padengtų kintamąsias su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas. Taisyklių 14 punkte nurodyta, jog kintamosios komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos – su komunalinių atliekų kiekiu susijusios komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos.

Minėtų Taisyklių 29 punkte nurodyta, kad kintamąją įmokos dalį moka nekilnojamojo turto objektų savininkai arba jų įgalioti asmenys, kuriems teikiama komunalinių atliekų paėmimo paslauga ir atliekų tvarkymo paslauga. Komunalinių atliekų paėmimo paslauga suprantama kaip faktinis mišrių komunalinių atliekų paėmimas iš nekilnojamojo turto objekto savininko.

Taisyklėse yra aiškiai išskiriamos dvi rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą mokėtojų grupės – t.y. nekilnojamojo turto objektų savininkai, kurie naudojami kolektyviniais konteineriais (33 punktas), ir nekilnojamojo turto objektų savininkai, kurie nesinaudoja kolektyviniais konteineriais, t.y. naudojami individualiais, konkrečiam objektui priskirtais, konteineriais (31 punktas). Atsižvelgiant į tai, Taisyklių 31 bei 33 punktuose baigtiniu sąrašu yra nustatyti kintamieji, pagal kuriuos gali būti nustatoma kintamoji rinkliavos dedamoji.

Taigi, aukščiau nurodytas teisės aktų nuostatas aiškinant sisteminiu teisės aiškinimo metodu yra akivaizdu, kad rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, visų pirma, yra siejama su faktiniu komunalinių atliekų kiekiu ir tai turi būti užtikrinama nustatant kintamąją rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dedamąją, t.y. jos dydį siejant su faktiniu/deklaruotu komunalinių

atliekų kiekiu. Ir tik išimtiniais atvejais, kai nėra objektyvios galimybės nustatyti konkretų atliekų kiekį (pvz., kai naudojamos kolektyviniais konteneriais), numatyta galimybė kintamąją rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dedamąją taikyti pagal galinčių susidaryti atliekų kiekį. Todėl savivaldybė, nustatydamą kintamąją rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dedamąją asmenims, kurie nesinaudoja kolektyviniais konteneriais (t.y. turi konkrečiam nekilnojamojo turto objektui priskirtą/individualų konteinerį), privalo numatyti, kad rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydis priklausys nuo mokėtojo faktiškai sukaupto komunalinių atliekų kiekio. Priešingu atveju būtų pažeisti aukščiau nurodyti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodaros principai.

Atkreiptinas dėmesys, jog Metodikoje iš viso nėra nustatytos tvarkos, kuri leistų už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą tam tikriems vietinės rinkliavos mokėtojams mokėti pagal deklaruojamą atliekų kiekį.

Nurodytieji Metodikos punktai taip pat iš dalies prieštarauja Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 6 punkte įtvirtintam savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principui, t.y. savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir remdamasi Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktu,

s i ū l a u artimiausiame tarybos posėdyje svarstyti 2016 m. gruodžio 29 sprendimu Nr. 1-425 „Dėl Panevėžio miesto savivaldybės dvinarės įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos patvirtinimo“ patvirtintos Panevėžio miesto savivaldybės dvinarės įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos

1. 18, 20, 22, 24, 26, 29, 33.13, 33.14 punktų dalių tiek, kiek juose nustatyta, jog į būtinąsias sąnaudas įtraukiamos *kitos sąnaudos, nenumatytos sąnaudos ir pelnas* panaikinimo klausimą,

2. 65 punkto dalies „(numatomas kainų (atliekų priėmimo Panevėžio regioniniame sąvartyne įkainiai) ir mokesčių pokyčius)“ panaikinimo klausimą,

3. Metodikos 1 priedo 19.3 punkto dalies „*kitus neįvardytus objektus*“ panaikinimo klausimą,

4. Metodikos 53 punkto dalies („*Minimalus individualių konteinerių ištuštinimo dažnis negali būti mažesnis nei 70 proc. numatyto bazinio konteinerių ištuštinimo dažnio*“), kuria nustatomas privalomas minimalus individualių konteinerių ištuštinimo dažnis, nenustatant galimybės atliekų turėtojui rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį mokėti priklausomai nuo mokėtojo faktiškai sukaupto komunalinių atliekų kiekio pakeitimo ar panaikinimo klausimą.

Šis teikimas turi būti apsvarstytas artimiausiame tarybos posėdyje (bet ne vėliau kaip per 1 mėnesį). Apie priimtą sprendimą Vyriausybės atstovui turi būti pranešta raštu per 10 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 4 straipsnio 9 dalį, meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje su šiuo teikimu privalo supažindinti savivaldybės tarybos narius.

Vyriausybės atstovė

Kristina Nakutyte